

Posudek vedoucího práce
na bakalářskou práci Lukáše Pfausera

„Komparativní analýza války v Iráku ve vybraných českých denících“

Kontext vzniku bakalářské práce: tematiku, kterou chtěl Lukáš řešit v bakalářské práci, si zvolil již na počátku studia. Chtěl se zaměřit na oblast mediálních studií a jako téma si vybral mediální ztvárnění iráckého konfliktu. Možnou orientaci práci pojímal také analyticky a zajímala ho zejména otázka obrazového ztvárnění zpráv o irácké válce. Relativně dlouhá doba, kterou měl Lukáš k dispozici, a jeho průběžný zájem o přípravu bakalářské práce mu umožnily osvojit si relativně široký okruh teoretických přístupů a argumentů, které se takto zaměřeného problému týkají. Lukáš pracoval samostatně, ale dovedl i reagovat na mé připomínky a konzultovat vznikající otázky s relevantními odborníky. Způsob přípravy bakalářské práce mně značně ulehčuje zpracování mého posudku: mé náměty, které vznikaly při zpracování bakalářské práce, jsme pravidelně konzultovali a Lukáš na ně reaguje v konečné verzi bakalářské práce.

Pojetí práce a dosažené poznatky: práce je dobře strukturována: v úvodu formuluje poznávací problém, následně autor monitoruje teoretické přístupy k jeho reflexi, poučeně formuluje hypotézy, které jsou pak ověřovány různými metodickými postupy a v závěru interpretovány. I když explicitně formulovaný předmět analýzy (viz hypotéza č. 4) je zaměřen na ikonografické formy mediální prezentace, chce autor sledovaný jev (válku v Iráku) interpretovat jako „důležitý kulturní jev a jeho potenciální atraktivnost pro daná media“ (s.1). Lukáš chce tedy velmi konkrétní jev pochopit v kontextu jeho kulturního pozadí. Tuto ambici mu zpřístupňuje poměrně rozsáhlá – avšak dobře strukturovaná - teoretická diskuse, pro kterou využívá rozsáhlou část své bakalářské práce. Pojednává o pojetí války, mediích, jejich objektivitě a ideologii jako orientačním prostředí pro lidské jednání. Pomocí tohoto zřetězení zvolených témat se mu zdařilo „propojit“ obecně formulovaný cíl analýzy (kulturní rámec mediální produkce) s jejich možným vlivem na lidské jednání a vědění. Každé téma teoretické části je diskutováno v kontextu rozdílných přístupů a s pomocí bohatých odkazů na domácí i zahraniční literaturu. Při analýze reflexe irácké války v domácím tisku používá triangulační metodu: kombinuje různé metody, aby mohl sledovaný problém posoudit v různých perspektivách. Tuto část doplňuje i obecnější charakteristikou metodických přístupů a jejich poznávacích možností.

Bakalářská práce přináší dvojitý efekt: (i) demonstruje poznávací zájem i zdatnosti, které Lukáš projevuje v souvislosti se studiem zvoleného tématu i jeho analytickým ztvárněním a (ii) přináší i nové poznatky, jejichž novost nespočívá ani tak v radikálně novém obsahu, ale ve způsobech, jak je možné poznatky ve sledované oblasti získávat. Práce má dobrou formální úpravu, text je hutný a současně i čtivý. Pouze v druhé půli textu někde prosákla nepozornost při jeho korekci.

Hodnocení práce: práci považuji za dobře strukturovanou, vyváženou v jejích jednotlivých krocích a bohatou v teoretickém i metodologickém zázemí, které Lukáš využívá. Lze formulovat námitku, že obě části jsou pojaty příliš široce s ohledem na analyticky sledovaný záměr i výsledek práce. Rozhodně by mohly být vedeny teoretická argumentace i empirické doložení přímočařeji k zvolenému tématu. Na druhé straně je zřejmě důležité demonstrovat, že žádný konkrétní sociální jev nemůže být spolehlivě zobrazen přímočarými kauzalitami, že

je nutno porozumět jeho spletnosti a komplexitě. V tomto směru považuji práci za adekvátní posledně jmenovanému kontextu. Ten ovšem nabízí i možnost poukazu na některé souvislosti, které nebyly doceněny. Ty by mohly být i otázkami do diskuse. Mám na mysli dvě okolnosti a otázky, které se týkají hodnotících závěrů:

Ideologický vliv a logika obrazového vyjádření oproti verbálnímu textu zřejmě souvisejí s masovou kulturou, přetížením veřejného prostoru informacemi a hledáním účinnějších forem pro zachycení zájmu čtenářů s ohledem na omezený potenciál jejich pozornosti; otázka tedy zní: zda obrazové vyjádření nereaguje na tyto okolnosti a jaké to může mít důsledky pro politickou kulturu moderních společností;

Druhá okolnost se týká zjištěné ne-souvislosti mezi rozsahem prodejů sledovaných deníků a kauzou války v Iráku; Lukáš v závěru naznačuje shluk domácích okolností, které mohly působit na náklad tisku; nabízí se však ještě další okolnosti, např. fenomén časoprostorového rozpojení (o kterém Lukáš diskutuje v textu) a přeskupování kontextu jednání s ohledem na zpřítomnění globálního světa, včetně všech okolností, které mobilizují jak očekávání, tak obavy. Obojí vyvolává v člověku jistou střízlivost, či necitlivost k lidsky vyostřeným jevům. Otázka tedy zní, jaké další okolnosti mohly působit na skutečnost, že tak politicky a lidsky závažný problém, jako je válka v Iráku, nepřipoutal pozornost českých čtenářů, jak to naznačuje objem nákladů deníků? Jak člověk vnímá takto přiblížený svět s jeho vyhrocenými ambivalentními projevy?

Návrh bodového hodnocení: práci hodnotím jako výbornou v pásmu 44-46 kreditů.

Müller Karel

V Černošicích, 10. srpna 2006